หัวข้อการค้นคว้าแบบอิสระ การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสงของเกษตรกรในจังหวัด

ลำปาง

ผู้เขียน นางสาวปรานอม แสงจันทร์

ปริญญา วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมการเกษตร)

คณะกรรมการที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. วรทัศน์ อินทรัคคัมพร อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

อาจารย์ ดร.จุฑาทิพย์ เฉลิมผล อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม รองศาสตราจารย์ ดุษฎี ณ ลำปาง อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม ของ เกษตรกรที่มีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกรผู้ปลูกถั่วลิสง จ.ลำปาง และเพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และแนวทางการแก้ใจ ตลอดจนข้อเสนอแนะ ของการใช้เทคโนโลยีของเกษตรกรผู้ปลูกถั่ว ลิสง จ.ลำปาง ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ เกษตรกรผู้ปลูกถั่วลิสงในพื้นที่ จังหวัดลำปางที่ได้รับ การถ่ายทอดเทคโนโลยีจากกรมวิชาการเกษตร จำนวน 154 ราย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน และค่าสถิติใคสแควร์

ผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรผู้ผลิตถั่วลิสงร้อยละ 59.7 เป็นเพศชาย มีช่วงอายุเฉลี่ยประมาณ 53 ปี มีการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสบการณ์ในการปลูกอยู่ในช่วงระหว่าง 2 – 6 ปี เกษตรกรเกือบทั้งหมดใช้เงินออมเป็นแหล่งเงินทุน มีแรงงานผลิตถั่วลิสงในครัวเรือน 3 คน เกษตรกร มีการจ้างแรงงานเพียงร้อยละ 29.2 โดยมีวัตถุประสงค์ในการจ้างเพื่อการเก็บเกี่ยว การจ้างเป็นการจ้าง แบบรายวัน เกษตรกรปลูกในพื้นที่ 2 ไร่ ใช้ที่ดินของตนเองในการปลูกถั่วลิสง ผลผลิตถั่วลิสง ที่เก็บ เกี่ยวได้ในปี 2553/2554 อยู่ในช่วงระหว่าง 301 - 400 กิโลกรัมต่อไร่ และเมื่อคิดมูลค่าของผลผลิตเป็น ตัวเงินคิดเป็นตัวเงินอยู่ในช่วงระหว่าง 4,001 - 6,000 บาท เกษตรกรขายผลผลิตถั่วลิสง ในรูปแบบผล สด โดยขายผลผลิต 11 บาทต่อกิโลกรัม ผลผลิตถั่วลิสงที่เก็บเกี่ยวได้ในปี 2554/2555 อยู่ในช่วง

ระหว่าง 301 - 400 กิโลกรัมต่อไร่และเกษตรกรขายในรูปแบบผลสด 12 บาทต่อกิโลกรัม ในด้านของ รายได้จากการปลูกถั่วลิสงอยู่ในช่วง 20,001 - 25,000 บาท ด้านรายได้จากอาชีพอื่น ๆ เกษตรกรมี รายได้เฉลี่ย 23,253 บาทต่อปี

แหล่งความรู้ทางการเกษตร ได้แก่ หน่วยบริการคลินิกเกษตร เจ้าหน้าที่การเกษตรของรัฐ เป็นต้น เกษตรกรมีความถี่ในการติดต่อมากกว่า 1 เดือน/ครั้ง มีการอบรมหรือประสบการณ์การผลิต ถั่วลิสงกับเพื่อน และกับเจ้าหน้าที่ เกษตรกรบางส่วนเป็นสมาชิกกลุ่มเสรษฐกิจพอเพียง กลุ่มผู้ปลูกถั่ว ลิสง และกลุ่มสหกรณ์การเกษตร โดยภาพรวมเกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีการ ผลิตถั่วลิสงอยู่ในระดับมาก มีระดับทัสนคติต่ออยู่ในระดับเห็นด้วยในทุกประเด็น

เกษตรกรปฏิบัติตามเทค โนโลยีการผลิตถั่วลิสง ใน 4 ประเด็น ได้แก่ 1) ในด้านการเตรียมแปลง เกษตรมีการแบ่งเป็นแปลงย่อยและยกร่องปลูกทุกครั้ง 2) เกษตรกรใช้เมล็ดพันธุ์ จำนวน 2-3 เมล็ดต่อ หลุม 3) มีการคัดเมล็ดพันธุ์ดีก่อนปลูก โดยคัดเฉพาะเมล็ดที่สมบูรณ์ และ 4) มีการใส่ยิปซั่มในระยะ ออกดอกชุดแรก

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกรผู้ปลูกถั่วลิสงในจังหวัดลำปาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระคับ .01 คือ ระคับการศึกษา และจำนวนแรงงานครัวเรือน ส่วนปัจจัยที่มี นัยสำคัญทางสถิติที่ระคับ .05 คือ ทัศนคติของเกษตรกรต่อเทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสง และเกษตรกรมี ปัญหาเกี่ยวกับต้นทุนสูงสำหรับค่าจ้างไถเตรียมคิน พบวัชพืชในการเตรียมคินเพื่อผลิตถั่วลิสง ไม่มี ความรู้เรื่องธาตุอาหารของพืช ไม่ทราบวิธีกำจัดเพลื้ยและพบเสี้ยนดิน รวมทั้งพบหนูนาในพื้นที่ เพาะปลูก

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Copyright© by Chiang Mai University All rights reserved **Independent Study Title** Farmer's Adoption of Peanut Production Technology in

Lampang Province

Author Miss Pranom Sangjun

Degree Master of Science (Agricultural Extension)

Advisory Committee Assoc. Prof. Dr. Wallratat Intaruccomporn Advisor

Lect.Dr.Juthathip Chlermphol Co-advisor

Assoc. Prof. Dusdee Na Lampang Co-advisor

ABTRACT

The objectives of the study were to study socio – economic factors effecting farmer's adoption of peanut production in Lampang province and to study the problem and recommendation concerning about farmer's adoption of peanutproduction in Lampang province. The sample composed of 154 peanut farmers who used to getting this technology from Agricultural information department in Lampang province. Data was collected by the use of questionnaires. Statistical techniques used were percentage, average, minimum and maximum, standard deviation and chi – square

From research finding, it was found that 59.7 percent of these farmers were males, age average 53 years, grade 4 educations, having these experiences 2 – 6 years, themselves fund and they was 3 family labor to product peanut. Anyway, 29.2 percent of daily labor was hired during invest time. For the area of peanut production was everage 2 rais and during 2010-2011 be, peanut production was average 301-400 kg/rai or in term of price was 4,001-6,000 thai bahts

This can be calculated at 11 that bahts for the fresh peanut retail price. During 2011-2012 be, peanut production was average 301-400 kg/rai or in term of price was 4,001-6,000 That bahts and It can be calculated at 12 that bahts for the fresh peanut retail price .for Their income from

ฉ

peanut production was average 20,001-25,000 that bahts yearly while the other income was average 23,253 that bahts yearly.

For the source of farmer's knowledges to product peanut was from the agricultural officers during 1 month a time. The other source of this knowledges were from publication, semina and taking part of the agricultural co-operation. The high level concerning about farmer understand of peanut production technology.

From the study results of attitudes toward peanut production technology was found that they all accepted this technology as can be divide into 4 issuses; there were 1) racing was divided into plot cultivation and furrowing cultivation every time 2) putting 2-3 seeds per hole 3) seed selection before planting and 4) gypsum was used in the first bloom time.

Education, family number and attitudes correlated with this adoption at significant oil and 0.5 respectively. And farmer's problem was high cost, the plow tillage expensive, weeds in tillage, not understand the nutrition and the elimination of aspids, sub – terranean ant and mice.

ลิ<mark>ปสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่</mark> Copyright© by Chiang Mai University All rights reserved